

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto naprej K 35.—	celo leto naprej K 30.—
pol leta 18.—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 9.50	celo leto naprej K 35.—
na mesec 2.50	

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica. Upravištvu (spodaj, dvakrat levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 24.

Izbeja vsak dan zvečer izvenredni modelje in praznika.

Inzerati veljajo: petstopenjski peti vrsta za enkrat po 20 vin, za dvakrat po 18 vin, za trikrat ali večkrat po 15 vin. Parte in zahvati vrsta 25 vin. Pošlano vrsta 30 vin. Pri večjih inzeracijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inzerati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posredna številka velja 10 vinarjev.

Na plačila naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 25.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

na dom dostavljen:	celo leto naprej:	pol leta:	četrt leta:	na mesec:
K 24.—	K 24.—	12.—	6.—	2.—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Gredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 24.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 6. novembra. (Kor. urad.) Uradno se razglša:

VZHODNO BOJIŠČE.

Armadska fronta generala kavalerije nadvojvode Karla.

Romunski napadi na severnem vlaškem so ostali tudi včeraj popolnoma brezuspešni. Jugovzhodno od prelaza Vöröstörönye smo pridobili prostora ter zavzeli goro La Omu. V pokrajini Bodze in pri Bekasu in Tölgyesu se boji nadaljujejo. Vzhodno od Kirilbabe so se polastili oddelki hrabrega terezinskega pešpolka št. 42 in drugih delov čet v presenetljivem smuku višine Sedul, pri čemer je bilo vjetih 100 Rusov in vplenjeno metalo min.

Armadska fronta generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Ničesar pomembnega.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Na Primorskem je napadalno delovanje Italijanov močno popustilo. Odgovarjajoče uporabe infanterije v masah so bile njih izgube zadnje bojne dneve izredno težke. Včeraj je bil artiljerijski ogenj samo pri Biljah, Hudem logu in zapadno od Jamelj živahniji. Pri Biljah smo z ognjem zavrnili prodirajočo sovražno pehoto.

JUGO - VZHODNO BOJIŠČE.

Nobenih posebnih dogodkov. Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 6. novembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armadska skupina prestolonaslednika Ruprehta Bavarskega.

V trajni bitki ob Sommi je bil 5. novembra zopet velik bojni dan dve vrste. Angleži in Francozi so z zelo velikimi silami in vporabljaljo vsa bojna sila svoje artiljerije izvršili močnega sunek proti frontni armade generala von Belowa. Čete raznih nemških plemen, stoječe pod poveljstvom generalov barona Marschalla, von Deimlinga in von Garniera, so se neomajno držale ter prizadevale sovražniku težak poraz. Deli strassburškega zbora, saškega in badenskega kontingenta, Berolinci, Hanzzeati ter meiningenski pešpolk so se posebno odlikovali. Na celi skoraj 20 km široki napadalni fronti od Le Sarsa do Bouchavesnesa so utrpeli zavezniki nasprotniki velike krvave izgube ter niso, izveniš krajevno pridobitev na severnem delu gozda St. Pierre Vaast, dosegli ničesar. Kjer je mogel sicer vdreti sovražnik tja v našo črto, smo ga takoj zopet vrgli ven in je pustil v naših rokah 10 častnikov, 310 mož in nekaj plena. Samo severovzhodno od Le Sarsa smo vjeli nad 70 mož ter vplenili 11 strojnih pušk. Pri Solsensu smo zavrnili napad nekoga slabotnega francoskega oddelka.

Fronta nemškega prestolonaslednika.

Na desno od Mosa v odseku Hardamont silni boji artiljerije in boji z ročnimi granatami.

VZHODNO BOJIŠČE.

Fronta generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Nobenih posebnih dogodkov.

Armadska fronta generala konjenice nadvojvode Karla.

Boji v odseku Tölgyes ter med prelazom ob Aluti in prelazno cesto Bodza trajajo brez bistvene izpremembe položaja. Jugozapadno od

Predeala smo zavzeli višino La Omu ter jugovzhodno od prelaza Vöröstörönye nadalje napredovali. Na obeh straneh ceste na prelazu Szurdok smo zavrnili romunske napade. Na južni fronti smo vjeli nad 450 mož.

BALKANSKO BOJIŠČE.

Ničesar novega.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Italijanska ofenziva peša.

V nedeljo je opešalo bojno delovanje Italijanov. Italijanska artiljerija je streljala samo pri Biljah v Vipavski dolini, pri Hudemlogu na severnem delu Kraške planote in pri Jamljah na južnem delu planote. Pri Biljah je nastopila tudi italijanska infanterija, ali naš ogenj jo je hitro zavrnil. Italijani so imeli izredne izgube. V njihovih masah so padali ranjeni in mrtvi kar po vrsti, te treba spraviti v kraj, in ker je bil odpor tako lju, da je z lahkoto zadržal italijansko prodiranje, so Italijani kmalu odnehali. Ogromen naval se je ustavil in sedaj italijansko armadno vodstvo lahko računa, kaj je pridobilo in kaj je izgubilo v deveti ofenzivi.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

4. novembra. V dolini Travignolo (Aviso) so zavojevali naši oddelki utrjeno pozicijo, imenovano »observatorij«, na južnih pobočjih Cime delle Boche, približno 100 korakov od vrha. Sledeči luti ogenj sovražnih topov ni oviral naših pri utrjevanju zasedene pozicije. Na karniški fronti večje delovanje obeh artiljerij. V zoni vzhodno Gorice je držal sovražnik, ki je spravi v črto nove kalibre vseh vrst, včeraj naše pozicije pod močnim ognjem, na katerega je naša artiljerija odgovorila z veliko energijo in učinkom. Na Krasu je trajala sijajna ofenziva čet 11. armadnega zbora proti vipavski fronti. Infanterija 49. divizije je zavojevala močne višine Volkovnjaka in severno višine kote 123. Nekoliko vzhodno Mirenskega grada in od kote 126 proti vzhodu smo dosegli s krepkim skokom globokim nad 1 kilometer koto 291, s čemer smo zasedli cesto iz Opatjega sela naprej do 200 metrov pred prve hiše v Kostanjevici. Vzdolž ostale fronte do mor-

ja so napadli po skrajno ljutem bombardiranju s topovi vseh kalibrov goste mase v smeri višine kote 203. Naš koncentrirani ogenj jih je zadel in razpršil, nakar so zbežale v neredu in so pustile številne mrtvece in ranjence za seboj. Vjeli smo 533 mož, med njimi 11 oficirjev, in vplenili eno baterijo 4 možnarjev po 105 mm kalibra z municijo okoli 1000 streljav za možnar, dalje strojne puške, orožje in municijo, kakor tudi kolono vozov s konji in drug bogat material razne vrste.

5. novembra. Sovražna artiljerija je včeraj delovala jako v Valarski, v zoni Pasubija in na asijski visoki planoti. V dolini Travignolo je naperil sovražnik potem, ko je bil poskusil diverzivno akcijo na Colbriconu, pet zaporednih ljutih napadov proti poziciji opazovališča na pobočjih Cime delle Bocche. Vsakokrat odbit s težkimi izgubami je bil končno z bajonetom napaden in razpršen. Med številnimi na bojišču ostalimi trupli sovražnikov smo našli štiri oficirje. V zoni vzhodno Gorice in na Krasu so se trudile naše čete včeraj, da utrdijo dobljene pozicije kljub nadlegovalnim poskusom sovražne artiljerije. Z malimi ofenzivnimi sunki so razširile svoje zasedenje v odseku južno ceste iz Opatjegasela v Kostanjevico in so vjele zopet 198 mož, ki so bili večinoma ranjeni ali pa bojišču razpršeni. — V bojih od 1. do 4. novembra je prišlo v naše roke vsega skupaj 8982 vjetnikov, med njimi 270 oficirjev, kar zvišuje število od 6. avgusta na julijski fronti pripeljanih vjetnikov na 40.363, med njimi 1008 oficirjev.

Italijanske skrbi.

»Idea Nazionale« opominja, naj se pravočasno prepreči, da ne bo opešal italijanski človeški rezervir. Italija je poslala doslej na bojišče že

skoro vse svoje za vojno sposobne može od 19. do 40. leta. Čas je, da se začne štediti, kar se more storiti najboljše z bogato nabavo mehaničnega vojnega materiala. Treba je toliko večje previdnosti, ker se trdovratno razširja vest, da Nemčija in Avstro-Ogrska nameravata težko udariti Italijo, kakor hitro bo Romunija vržena ob tla.

Gabriele D'Annunzio na Krasu.

Iz Lugana se poroča, da je bil pri napadu na Veliki hrib navzoč Gabriele D'Annunzio, da je navduševal vojsake, za kar ga je Cadorna imenoval stotnikom.

Razprava o mirovnihih ciljih v italijanskem parlamentu.

Lugano, 5. novembra. Italijanski parlament ni mogel biti sklican na dan 29. novembra, kakor je bilo že določeno, ker vlada v kabinetu samem velika razlika v mnenju, ali naj se pristupi v parlamentu obširna razprava o vojnem položaju in mirovnihih ciljih Italije ali ne. En del ministrov želi na izjave ministrskega predsednika tako obsežno razpravo, izraziti intervencionisti pa trde, da bi bila jako neumestna.

Proti Bissolatiu.

»Baseler Nachrichten« poročajo iz Rima: Doslej je zalitevalo 14 katoliških provincijalnih listov, da mora Bissolati odstopiti radi svojega protiklerikalnega govora v Kremoni. »Unità Cattolica« v Florenci poroča celo, da je ministrski predsednik Bosselli že desavouiral Bissolatiu. Umerjena liberalna organa »Resto del Carlino« in »Gazzetta di Venezia« pričajo Bissolatiu napadati.

Polkovnik Douhet.

Znano je, da je vojaška sodnija italijanske vojne zone obsodila aktivnega polkovnika italijanskega generalnega štaba Douheta na eno leto ječe, ker se je pregrešil glede vojnih tajnosti. Polkovnik Douhet je bil poslan lani ministrom Boselliju, Bissolatiu in Rufiniju spomenico važne vojaške vsebine, katere pa se je po žurnalistični raznesla okoli, ker jim je spomenica prišla v roke. Douhet je ostro kritiziral italijansko vrhovno vodstvo in bil radi tega obsojen. Ta Douhet je identičen z vojaškim kritikom turinskega lista »Gazzetta del Popolo«, ki se je toliko potegoval za intervencijo Italije. V svojih člankih se pred vojno je kazal veliko mrzno do centralnih držav, torej do zaveznikov Italije. Douhet je pisal o nemških zmagah tako - le: »Neki povsem neznan gospod Hindenburg je izvojeval zmago pri Tannenbergu. To v

resnici ni zmaga, ampak najnavadnejši nemški bluff, ker je prav nemogoče doseči poraz z onim številom čet, s katerim razpolagajo Nemci na vzhodni fronti napram ruski ogromni sili. V nekem drugem članku je pisal, da je vojna za Nemčijo izgubljena in je pozval nemškega cesarja Viljema, naj kot premaganec salutira s svojim mečem pred zmagovalci. Po padcu Antwerpna je trdil, da je v Francijo prispelo 250.000 Rusov. Tako je pisaril ta italijanski strokovnjak. Sedaj se je bil spravi nad italijansko armadno vodstvo, katero pa ga je kratkoma odstranilo in poslalo v ječo. Značilno pač je, da je bil Douhet polkovnik italijanskega generalnega štaba.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

Preko Lugana poročajo, da namerava italijanska vlada uvesti dva brezmesna dneva vsak teden. — Italijanska vlada pripravlja baje dekret, po katerem se znižajo italijanski vrednostni papirji za 20% vrednosti, dalje, da se zaplenijo cerkvene ustanove in cerkvam odvzamejo dragocene svetilne in posode.

Angleški listi javljajo, da je končno dosežen sporazum glede odposiljanja angleškega premoga v Italijansko in francoska pristanišča Sredozemskega morja. Določene so cene za 40 raznih vrst premoga in maksimalne cene za prevoz premoga iz pet angleških področij v 39 luk Italije in Francije.

Statistika italijanske zunanje trgovine prvih sedem mesecev 1916 kaže narastek blagovnega uvoza za 707 milijonov lir v primeri z isto dobo lanskega leta, blagovni izvoz pa je padel za 2565 milijonov lir.

Boji z Romuni.

Položaj na južni sedmograško-romunski meji je neizpremenjen. Naši napadi južno Predeala in Vöröstörönya so bili tudi v nedeljo uspešni, romunska protiofenziva ni nikjer dosegla uspehov. Iz Dobrudže se ne poroča ničesar novega.

Romunska armada se nahaja sedaj popolnoma pod kontrolo četverozveze, oziroma Rusije. Kakor poročajo iz Sofije, je ententa v Bukarešti izjavila, da smatra brezpozno poslušnost romunske vojske ukazom ententnih generalnih štabov za neobhodno potrebno, ker bi sicer četverozveza morala prepustiti Romunijo usodi, ki si jo je zaslužila s svojim samovoljnim sedmograškim načrtom.

LISTEK.

Sožalje.

(Dalje.)

Zena je okrenila glavo. »Danes meni, jutri tebi« in šla je tudi ona svojo pot. Ko je prišel domov, se je vsedel Filip za mizo, iztegnil svoje dolge noge in gledal zamišljeno napol obrnjen skozi okno.

»I seveda se spodobi« je premišljal — »kaj bi rekli, ko bi ne šel?« Rekl bi, da sem neotesan, da nimam sočutja in ne poznam takta.

Rekli bi, Ostriga, doslej tako fin, tako korekten, pa ni prišel. Pogledal me ne bi več na cesti in prav bi storili. Rekl bi, da nimam vzgoje in jaz sem vendar dobro vzgojen. Moram iti in sicer takoj, med prvimi moram biti, saj smo znanci.

Vzel je iz miznice ključek in odprl omaro.

Staknil je najprej život in ga

položil na posteljo. Potem je prinesel noge, roke, vrat, razpostavil vse po vrsti, vzela krtačo, pregledoval in snažil sožalje, ki ni imelo madeža na sebi.

In polagoma, narahlo, premišljeno je vtaknil sebe, v drugega, pravega Ostriga, nazadnje ti je postavil še visoko, zametno - gladko, svitlo glavo in ko se je dotaknil rok na postelji, mu je postalo tako prijetno pri srcu, da se je začel smehljati.

»Servus Ostriga, dober fant si, glej da ostaneš vedno tak« — je jecil ves ginjen in stresal dolge prste. Nataknil si je previdno še druge roke, se obrnil in se pogledal v zrcalo.

Pogladil si je brado in lica, tudi poklonil se je nalahno.

Zdelo se mu je, da mu je oni v ogledalu pokimal v priznanje in da ga pozdravlja.

»Z bogom Ostriga in glej, da se boš dostojno vedel, kakor doslej!«

Po poti je ponovil formulo sožalja.

Ko je prišel do hiše, je spet začel plačanje. Stresel ga je naravnost

mega sočutja. Prišel je ves žalosten in zasolzen v prvo nadstropje. Oziral se je naokrog. Mlad fant je nesel dva velikanska svečnika in se zadel vanj. Stopil je v stran.

Pogledal je, če mu ni umazal sožalja.

Iztegnil je vrat. Skozi priprta vrata je videl, kako so postavljali oder.

Stal je dolgo in se oziral. Misli si je: »Žalost je še prevelika, kaj ko bi prišel pozneje?« — in hotel je oditi. Pa pride nenadoma mimo milostna.

Ostriga se je odkril in ji zastavil pot.

Skrivil je hrbet in desnico je imel iztegnjeno.

»Premilostna — pretreslo me je — moje sožalje —« je izgovoril pretrgano in vendar v eni sapi. Oči so se mu shvale še bolj.

»Hvala« — je odgovorila in črno obrobreno žepno ruto še vedno na očeh, šla dalje.

Ostal je spet sam . . .

»Niti videla me ni, niti hvala go-

spod Ostriga ni rekla — e, prevelika žalost —« je razmišljal.

Videl je od daleč najstarejšo hčerko. Misli si je, da bo prišla bližje, pa je zavila po hodniku.

»Sožalje gospodična« — je zaklical za njo.

Ozrla se je, pa se ni zahvalila.

Jezilo ga je.

Ko je šel po stopnicah navzdol, je odpuštil vsem, vsled pregloboke, neizmerne žalosti, ki jim je zatemnila oči in zaprla usta.

Drugi dan popoldan se je udeležil pogreba. Prišel je pol ure prej. Ko so se zbrali pevci, je stopil mednje. Z nikomur ni govoril, samo opazoval je, s tiho žalostjo v mokrih očeh.

Videl je prihajati visoke gospode in ugledne dame. Če se mu je zdelo, da ga kdo gleda, se je poklonil. Videl je, ko so prinesli krsto in jo položili v voz. In potem se mu je krčilo srce ob joku zaostalih. Postalo mu je celo tako hudo, da si je obrisal z ruto oči.

(Kolec pr.)

Slej ko prej pa pripisujejo ententni vojaški krogi dogodkom na romunskih frontah kar največjo važnost. »Daily Telegraph« piše, da tvori romunsko bojišče os evropske vojne. »Ruski Vjedomosti« pravijo: Sedanjí dogodki na romunskih in makedonskih mejah bodo imeli ogromen pomen za vprašanje miru. Obe vojujoči se skupini pričakujeta od dogodkov na Balkanu v gotovem smislu in do gotove mere uresničenje svojih ciljev. Zato je važno, da bi prišlo tam na jugo - vzhodu do odločitve. Anglija seveda ne bo hotela o miru ničesar vedeti, dokler bo imela Nemčija svoje veliko brodogradnjo, ravnotako pa tudi ne Italija, dokler se bodo nahajale glavne balkanske pozicije in zlasti Albanija v rokah central. držav. Za Rusijo so dogodki na romunski fronti in v Makedoniji posebno dalekosežnega pomena, kajti tu se vrši boj za bodoče izhodišče Rusije v Sredozemsko morje. Vojna na Balkanu je zato boj vseh bojev.

Rusko uradno poročilo.

8. novembra. Romunska fronta. S sedmograške fronte ni dospel nobenih poročil. Iz Dobrudže ni poročati ničesar.

Smrt romunskega princa.

V četrtek je umrl princ Mircea, najmlajši sin romunskega kralja. Zbolel je bil na legarju.

Bitka ob Sommi in boji pri Verdunu.

O bitki ob Sommi prihaja iz nemških vojaških krogov silno dolgo pregledno poročilo, iz katerega priobčuje Wolffov urad v izvešču tole: Meseca julija se je izvršil prvi veliki naval sovražnikov. Bil je tako dolgotrajen in silen, kakor Nemci niso pričakovali, vendar se je ta naval zlozil ob brezprizorni požrtvovalnosti nemških čet, tako da je opustil napadalec svoj namen, prebiti nemško fronto v eni smeri ter prešel v avgustu že do precej brezvilne taktike splošnega pritiska na celo fronto, ki pa je naravno prinesla le delen uspeh. Septembru je prinesel zopet s popolnoma izpremenjeno taktiko in stopnjevanjem pritiska napadalcu razmeroma velike pridobitve. Obnovil je svoj drzni namen, prebiti nemško fronto ter je nameril svoj trud na kot od njega med tem zavzetega trikota severno od Somme med Sommo in Ancro. Tu se je celotna bitka razdelila na dva dela. Južna bitka v prostoru Biaches-Vermandovillers je prinesla napadalcu, ko se je splošna misel prebitja razbila vsled silnih sunkov v zaporednih odsekih v odseku Berny Chaulnes za spoznanje tal, vendar pa je moral sovražnik vsled svojih izgub opustiti nadaljnje prodiranje. Na severu bitke, med Sommo in Ancro se je sila skupnega navala posrečilo zavzeti Quecourt in Rancourt ter vmes ležečo pokrajino s Comblesom dne 25., 26. in 27. septembra ter zavojevani trikot precej močno razširiti. Cilja teh nezaslišanih naporov, strategičnega prebitja na vrhu trikota, pa kljub strašni borbi niso mogli doseči. Tudi silni rusko-angleški napori v oktobrskih bitkah so se končno ponesrečili ob nemškem odporu, ki je od srede septembra zelo narasel. Uspeh bitke ob Sommi do danes torej lahko označimo na ta način: Napadalec se ni posrečilo prebiti naše fronte, niti ne semleti nemških sil ter na ta način omajati nemško zapadno fronto. Napadalec se ni niti posrečil skromni cilj, vezati zadosti nemških čet na zapadni fronti, da bi na ta način preprečil večjo nemško akcijo na drugi točki. Zavzeta Dobrudža in osvojen Sedmograško sta dokaz za to.

Berolin, 5. novembra. (Kor. ur.) Francozi so prezrli prostovoljno zapustitev forta Vaux, ki je bila vsled velikega operativnega sklepa, opustiti ofenzivo na Verdun, izveščena kot fiktivna odredba v noči od 1. na 2. november. To izhaja iz dejstva, da so Francozi šele potem, ko je bil fort Vaux zapuščen, začeli s obstreljevanjem in je najtežji artiljerijski ogenj trajal do pol 6. naslednjega popoldneva. Očitno so spoznali šele po nemški brezvični brzjavki, izdani ob tem času, da so ves dan obstreljevali prazne ruševine. Kakor izhaja iz francoske brezvične brzjavke z Eiffelovega stolpa dne 3. novembra popoldne, se je francoska infanterija upala zasedsti zapuščeni fort šele ponoči. Sicer pa je bilo že zvečer 31. oktobra povedano skupini nemških in nevtralnih častnikov, da bo fort Vaux opuščen.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

4. novem. pop. Telban noči

poovski ogeaj na fronti ob Sommi in v okolici Douaumonta in Vaux. Sicer je bila noč povsod mirna.

4. novembra zvečer. Severno od Somme so poskusili Nemci danes jutraj pregnati nas iz dne 1. novembra zavzetih strelskih jarkov na zapadnem robu gozda St. Pierre Vaast. Napad, ki ga je uvedel močen topovski ogenj, smo zlomili s zapornim ognjem in ognjem strelskih pušk. One sovražne sile, katerim se je bilo posrečilo vdreti v naše črte, smo hitro vrgli nazaj ali pa vjeli. Na desnem bregu Mose so izpopolnile naše čete svoje pridobitve v okolici Vaux. Mi držimo zapadni del vasi do cerkve. Severovzhodno in vzhodno od forta smo se utrdili približno za par sto metrov. Na pobojnih gora, padajočih v dolino Woivre, smo vjeli več mož. Na ostalem delu fronte od časa do časa prekinjeno topovsko streljanje.

Belgijsko uradno poročilo.

4. novembra. V odseku Ramscapelle - Dixmuiden - Steenstraete navadni artiljerijski boj.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

4. novembra popoldne. Močno deževje. Sovražnik je izvršil na črtah jugovzhodno od Armentières uspešen napad. Sovražnik je prodrl pri Givenchyju v naše jarke, mi pa smo ga takoj preprečili. Nemci so imeli razmeroma velike izgube. Našli smo 100 mrtvih, vjeli 30 mož in vplenili 4 strojne puške.

4. novembra popoldne. Močno artiljerijsko delovanje v okolici Les Boeufs in Le Sarsa. Obstreljevali smo sovražno črto severno od kanala La Bassée in v sosedstvu Messimesa. Naši letalci so uspešno metali na sovražna stanovišča bombe.

Angleški parlament.

London, 5. novembra. V poslanski zbornici se je državni podtajnik za zunanje zadeve lord Robert Cecil znatno ostro izrekel proti temu, da bi poslanska zbornica vplivala na vodstvo zunanje politike. Šlo je za vprašanje, ali naj bo Venizelosova vlada pripoznana ali ne. Cecil je rekel, da mora vlada upoštevati v tej stvari tudi mnenje francoske, ruske in italijanske vlade. Zavedamo se popolnoma mnogih napak, ki smo jih storili, je rekel govornik, in mnogih pomanjkljivosti, ki jih imamo, a storiti se mora to, kar menimo za pravo. Voditi moramo vlado naprej, četudi slabo, a tako dobro, kakor pač moremo. Med vojno ne moremo deliti odgovornosti ne s poslansko zbornico, ne s kom drugim. Če smatramo zbornico vlado za slabo, naj jo odstrani in nadomesti z drugo.

Boji na morju.

IZGUBLJEN NEMŠKI PODMORSKI ČOLN.

Berolin, 5. novembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Dne 4. novembra zvečer je nasledel podmorski čoln »U 20« v megli severno od Bjerga ob zapadnoafriškem obali. Vsi poskusni torpedovki, ki so bile takoj poklicane na pomoč, da bi čoln odpeljale, so ostali brezuspešni. »U 20« smo zato 5. t. m. opoldne razstrelili potem, ko so bile naše torpedovke posadko rešile. Šef admiralskega štaba mornarice.

Drug slučaj Baralong.

Berolin 4. novembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Neki nemški častnik, ki je bil iz Anglije poslan v Švico, pripoveduje o zločinu, podobnem umoru na »Baralongu«, med drugimi:

Nemški podmorski čoln »U 41« je ustavljal 24. septembra 1915 v bližini otokov Scilly parnik pod ameriško zastavo. Parnik se je ustavil ter se pripravil spustiti čoln na morje, podmorski čoln pa se je približal na 300 metrov. V tem trenutku je začel parnik streljati iz dveh topov na podmorski čoln in iz številnih pušk. Težko zadet se je podmorski čoln najprej potopil, potem pa se je zopet dvignil in skozi odprtino sta mogla samo še zlesti ven poročnik Crampton in krmlar Oodan, nakar je podmorski čoln za vedno izginil pod vodo. Težko ranjenemu častniku in krmlarju se je posrečilo, da sta se obdržala na površju ter šla v neki čoln, ki je bil v bližini. Parnik se je nato vrnil proti čolnu ter ga hotel potopiti. Predno je to izvedel, sta poskočila oba v morje. Čez pol ure se je parnik zopet vrnil ter oba ponesrečenca vzel na krov.

Ranjenega nadporočnika, ki je imel dvakrat zlomljeni čeljusti, strel v levo senco, prst široko rano s drobel na nosu in lica in zbito oko ter krmlarja so zaprli v neko luknjo na krovu ter sta morala ostati tam do prihoda v Falmouth 25. septembra. Tam šele so nudili ranjenemu prvo pomoč. Dne 28. septembra

se je oblikoval s srnjco in spodajni hlači ter poslal v neki hospic, potem 6. oktobra v Plymouth in 10. oktobra v neki hospic. Is Plymouth so ju poslali v York Castle v vojaško ječo. Dne 13. decembra so poslali častnika še z odprtimi ranami v Dyffrya Alled. Tamonajši zdravnik je nato predlagal, da naj se pošlje častnik v izmeno v Švico. Švicarski zdravnik so temu pritrdili angleški generalzdravnik pa ni dovolil in je moral častnik ostati na Angleškem. Večkrat je poskusil nadporočnik Crampton potom ameriškega poslanstva v Londonu poročati nemški vladi, njegova poročila pa niso dospela tja.

Podmorski čolni v Črnem morju.

»Russkija Vjedomosti« poročajo iz Odeše: Vsled izrednega naraščanja nevarnosti podmorskih čolnov v Črnem morju, je rusko trgovsko plovstvo po večini ustavilo svoje vožnje. Konec preteklega tedna je potopil neki nemški podmorski čoln v bližini Odeše tri velike romunske barke z živili.

Lov na »Deutschland«.

»Daily Chronicle« poroča, da je poslala angleška admiraliteta v zapadni ocean veliko brodogradnjo, ki naj zasleduje »Deutschland«. Tudi štirinajst francoskih vojnih ladij je bilo odposlanih.

Potopljene ladje.

Angleški parnik »Brierley Hill« (1168 ton) iz Hulla je bil potopljen. — V Toulon je prispelo 75 možkih, 3 ženske in 2 otroka, ki so bili rešeni z angleške ladje, potopljene v Sredozemskem morju. 49 oseb z irskega poštnega parnika »Connemara« je morje vrglo mrtve na kopno; med njimi je tudi truplo kapitana. — Podmorski čoln »M 56« je v Larwicku izkrcal 16 mož s potopljenega norveškega parnika »Ivanholle«. Tudi norveški parnik »Thor« je bil potopljen.

Hag, 5. novembra. Tednik »Toekonsut« javlja, da sta bila nizozemski podmorski čoln »K 1« in spremljajoča ga ladja »Wittezeck«, tasi je bilo nizozemske zastave razločno videti, obstreljevan in sicer na francoskem zapadnem obrežju od francoske patrulske ladje in pri Gibraltarju od angleške ladje. Obkrožati ne da sta bili ladji preiskani. Granate so nedaleč ladij padle v morje.

Bitka za Bitolj.

Francosko uradno poročilo.

4. novembra. Orientska armada. Artiljerijski boj se nadaljuje na raznih točkah, posebno silno v okolici Črne. Nobenega infanterijskega boja. Ena naših letalskih flotilj je obstreljevala sovražno taborišče, severno od Bitolja in pri Prilepu.

Uradniki solunske provizorične vlade v Albaniji.

Lugano, 6. novembra. (Kor. ur.) Italijanski listi poročajo, da solunska provizorična vlada v svrhu nadaljevanja grškega režima pod vodstvom prejšnjega solunskega prefekta Argyropulosa in prejšnjega poslanca iz Korice Adamydesa odpošlje nekaj uradnikov v južno Albanijo, ki naj naberejo tudi prostovoljce.

Vojna z Rusijo.

RUSKO URADNO POROČILO.

3. novembra. Zapadna fronta. Ob Stohodu se boji v okolici Vitonjeca in kolonije Aleksandrovke nadaljujejo. Nekemu našemu bataljonu se je posrečilo vreči nazaj sovražnika, ki je zasedel neki naš strelski jarek na zapadnem bregu Stohoda. Ob višinah vzhodno od vasi Lipnice Dolnje so prodrli naši oddelki skozi sovražne žične ovire ter potisnili sovražnika na posameznih točkah nazaj. Gosta megla je ovirala delovanje artiljerije. Ob Bistrici so naše izvidne čete in v okolici vasi Krivič en vojnen napad neko sovražno stotnijo od spredaj in s strani, jo razpršile in vjele 13 mož.

Turška vojna.

TURŠKO URADNO POROČILO.

3. novembra. Egiptovska fronta. Naša letala so vrgla 1. novembra uspešno mnogo bomb na Suez in pristanišče Tavfik ter na železniške naprave Anglijskega zapadnega od kanala. — Kavkaška fronta. Južno od Bitula se vrše za nas ugodne praske. Na obrežju Ogota smo imeli uspehe. V centru in na levem krilu grške tade smo z našimi 24. in 25. divizijama

Rusi, ki se ne dajo na polju civilizacije in človečnosti prekositi od svojih zaveznikov, za svoje brodogradnjo v Črnem morju slavno nalogo. Oni posnemajo, kar delajo Angličani in Francozi ob obali Egejskega morja ter izkrcavajo pod zaščito svoje artiljerije na raznih točkah obali roparske tolpe. Ne nimajo nobene druge vojaške naloge, kakor da plenijo pri mirnem prebivalstvu in požigajo njih hiše. Če so to podlost izvršile, se ti roparji zopet vkrcajo in odpeljejo. Ta nova čast in slava ruskega brodogradnjo navdaja Ruse s ponosom in jih stori vredne, da jim čestitamo.

5. novembra. Ob kavkaški fronti divja še vedno sneženje in tudi dež še ni ponehal.

Odlikovanje turškega vojnega ministra.

Naš cesar je odlikoval turškega vojnega ministra, vicegeneralisima Enver pašo, z velikim križem Leopoldovega reda za vojno dekoracijo.

Norveško-nemški spor.

Kristijanija, 6. oktobra. V soboto je bil nemškemu poslaniku izročen odgovor na nemško noto zaradi potapljanja norveških ladij.

Novi konflikti na Grškem.

Oster nastop kralja Konstantina proti upornikom.

London, 6. novembra. (Kor. ur.) »Morning - Post« poroča iz Aten: Deset oficirjev trikalarskega polka, ki so potovali preko Soluna, je bilo od oddelkov grških čet, poslanih od grškega glavnega stana v Lariso, zasledovanih, pri Kozani napadenih, z močnim varstvom v Kalabako pripeljanih in vrženih v ječo. Deset drugih oficirjev je bilo pripeljanih v ječo v Atene, ko so se hoteli vkrcati v Pireju za Solun, v Atenah jim je bilo interniranje v oficirskih zaporih zabranjeno. Tudi mnogo vojakov iz Aten je bilo vjetih v Patrasu in drugih krajih, ker so poskusili odpotovati v Solun. Kraljevi dekret od ponedeljka, s katerim se odstranjujejo vsi oficirji vojske in mornarice, ki so se pridružili Venizelosu, za sedaj iz oficirskega zbora ter jih bo pozneje sodila vojna sodnija, je neizpodbitno dejstvo.

London, 5. oktobra. »Morning-post« javlja iz Aten, da je Venizelos razdril med kraljem in entento dogovorjeni modus vivendi. Vlada pravi, da so poslaniki obljubili kralju, da ne poskusi Venizelos zasedsti Katerinijo in da ne pojde čez reko Heliaemon, če umakne vlada svoje čete iz Tesalije. »Morningpost« pa izjavlja, da je trditve grške vlade neresnična. Poslaniki niso priznali nobene določne meje med ozemljema obeh vlad. Angleški poslanik je imel dolgo posvetovanje s kraljem o tem vprašanju, a o poteku razgovora se nič ne ve. Atenska vlada je poslala iz Larise infanterijo in tri gorske baterije v Katerini. Politični krogi so vznemirjeni, ker se boje zapletljajev.

Ententne čete v Katerinih.

Amsterdam, 5. novembra. (K. u.) Reuter poroča iz Aten: Zavezniške čete so zasedle Katerini, da preprečijo klanje med prištaši Venizelosa in vladnimi četami.

Nove zahteve entente.

Atene, 5. novembra. Reuter javlja: Admiral Fournet je od grške vlade zahteval, naj dovoli, da se bodo njene lahke bojne ladje pod francosko zastavo in s francoskim moštvom porabliale za varstvo pred nemškimi podmorskimi čolni. Ministrstvo je imelo pod predsedstvom kralja posvetovanje o tej zahtevi in jo je odklonilo, češ, da bi tako dovoljenje pomenilo opustitev nevtralnosti.

Proti poslanikom centralnih držav.

Ženeva, 5. novembra. Francoski listi poročajo iz Aten: Četverozveza dolži poslanike centralnih držav, da obveščajo nemške podmorske čolne o odhodu grških trgovskih ladij ter tako ogrožajo interese četverozveze. Zato je pričakovati, da bodo poslalniki Nemčije, Avstrije in Turčije iz Aten odstranjeni.

Atensko nemško poslanstvo vojaško zastraženo.

»Frankfurter Ztg.« javlja iz Pariza: Kakor poroča »Matine«, je atensko nemško poslanstvo vojaško zastraženo.

Demonstrativen pogreb posadke »Angeliki«.

Iz Aten poročajo 3. t. m.: Danes so pokopali nekatere člane posadke ladje »Angeliki«, ki je bila torpedirana od nemškega podmorskega čolna. Pogreb se je vršil na demonstrativ-

ven način. Za krstami je korakal admiral Fournet, ententni poslaniki so položili na grobe vence. Mornarji stavkajo ter zahtevajo od vlade energičnih ukrepov v varstvo grških ladij.

Nove znamenke solunske vlade.

»Frankfurter Zeitung« poroča: Solunska vlada je dala napraviti nove znamenke s podobo Aleksandra Velikega.

Največji vojni svet entente.

Rotterdam, 6. novembra. (K. ur.) »Maasbode« priobčuje brzjavko iz Londona, ki pravi, da so se pričela pred par dnevi pogajanja med Parizom, Londonom, Petrogradom in Rimom, da se doseže velik sestanek generalnih štabov zaveznikov v Parizu. Ta načrt hočejo izvršiti. Zborovanje bo največji vojni svet entente do sedaj.

Zahvala Poljakov.

Varšava, 6. novembra. Wolffov urad poroča: Na velikem političnem zborovanju, ki se je vršilo v Filharmoniji, je bilo sklenjeno poslati avstrijskemu in nemškemu cesarju tole brzjavko:

Veliki vladar!

Na ta za poljski narod tako veseli dan, ko izve, da bo prost in da bo dobil samostojno državo z lastnim kraljem, lastno vojsko in lastno vlado, prešinja prsi vsakega svobodo ljubečega Poljaka čustvo hvaležnosti napram onim, ki so poljski narod osvobodili ter poklicali k obnovitvi samostojnega življenja. Zmaga nepremagljive vojske so prinesle svobodo dvema mestoma, poljskemu srcu enako dragima: Varšavi in Vilni. Današnji sporazum med Nemčijo in Avstro-Ogrsko v poljskem vprašanju nam daje samostojni državni obstoj, največjo blaginjo, ki jo ima kak narod, blaginjo, ki jo vemo ceniti, ker smo okusili grenkobo hlapčevstva, ter smo pripravljani braniti to blaginjo, če nam bo dana možnost stopiti v boj proti našemu zakletemu sovražniku Moskalu. Vemo, da je za vsem tem Tvoja volja, prevzvišeni in da je sila Tvojega duha odločala v tem zgodovinskem dejstvu. Zato Ti pošiljamo izraz naše hvaležnosti in zagotovilo, da bo vedel poljski narod držati svojim zaveznikom zvestobo.

Krakov, 5. novembra. (Kor. ur.) Povodom proklamacije kraljstva in Najvišjega lastnoročnega pisma glede Galicije so v mestu razobešene zastave.

Lvov, 5. novembra. (Kor. ur.) V večernih urah se je vršila tu povodom proklamacije Poljskega kraljstva impozantna manifestacija.

Razne politične vesti.

= O ureditvi galiske avtonomije poroča »Zelt« z informirane strani: Razširjenje galiske avtonomije se bo izvršilo v okviru monarhije. Najbrž bo dobil galški deželni zbor razširjeno legislativno kompetenco, seveda le v izključno galških zadevah. V državnem zboru bi bil zastopan v vseh skupnih vprašanjih s posebno delegacijo, takisto tudi v delegacijah. Predpogoj ureditve novih razmer v Galiciji bo narodni sporazum med Poljaki in Rusini. Vlada se bo najbrž že v kratkem začela pogajati z zastopniki obeh narodov. Na kakšen način se bo potem narodna sprava uveljavila, ali z oktroiem ali v drugi obliki, je še negotovo. Drugi predpogoj za razširjenje galiske avtonomije je ustvarjenje zadovoljive finančne podlage. To je tem težje, ker je Galicija že od nekdaj pasivna dežela in je v vojni mnogo trpela. Kako bo organizirana najvišja eksekutivna oblast v deželi, še ni gotovo, morda bo imel cesarski namestnik podobno oblast kakor hrvaški ban, morda dobi Galicija posebno ministrstvo.

= Rusinski protest proti avtonomiji Galicije. Dunaj, 6. novembra. (Kor. ur.) Glasom izdanega komunikeja sta pod vtisom razglašene posebnega stališča Galicije v skupni seji obeh ukrajinskih parlamentarnih klubov predsedstvi obeh klubov odložili svoje predsedniške mandate. Pri daljni seji, kateri je predsedoval starosta Romancuk, je bilo sklenjeno, sklicati za jutri vse ukrajinske poslance na zborovanje, da sklenejo slovesno pravno zavarovanje.

= Nemci in avtonomija Galicije. V nedeljo so imeli nemški državni in deželni poslanci iz Češkega v Pragi zborovanje, na katerem je referiral poslanec Pacher o uvedbi avtonomije za Galicijo, ki jo je pozdravil kot podlago za novo ureditev Avstrije v smislu nemških zahtev. Sprejeta je bila tudi rezolucija, ki pravi, da se naj skliče državni zbor, ki

še le potem, ko bodo izvedeni gotovi ukrepi (nemške zahteve) in ustvarjeni gotovi predpogoji.

— **Izročitev nemškega velikončnega programa novim ministrom.** Dunajski listi poročajo: Zastopniki nemške delavske stranke so izročili ministrskemu predsedniku in novim ministrom spomenico nemške delavske stranke o preureditvi razmer v državi s posebnim ozirom na nemške interese.

— **V pokoj je šel nekdanji avstro-ogrski poslanik v Washingtonu dr. Nikolas Dumba.** Zapustil je svoje mesto med sedanjo vojno, ker je tako zahteval prezident Združenih držav. Amerikanski vladi je namreč prišlo v roke Dumbovo poročilo, kako naj bi se preprežlo izdelovanje municije za četverozvezo.

— **Ljudsko štetje na Nemškem.** Na Nemškem se vrši 1. decembra splošno ljudsko štetje. Nemška vlada si hoče ustvariti podlago za razne važne ukrepe glede prehrane prebivalstva in za dalekosežne vojaške odredbe.

— **V Abesiniji.** Dne 27. oktobra se je vršila silno krvava bitka med novim državnim upraviteljem Tafari Makonenom in negušem Mihaelom, očetom odstavljenega Lidz Jeassu. Tafari Makonen je zmagal ter vjel neguša Mihaela in skoraj vse njegovo spremstvo. Lidz Jeassu je zbežal v Pankali Kale.

— **Volitev v Ameriki.** Listi poročajo, da so se zadnje dni Wilsonove šanse znatno zboljšale in da bo skoraj gotovo znova izvoljen za predsednika. Volitev se vrši danes 7. novembra.

Vesti iz primorskih dežel.

Odlikovanje. Puljski pristaniški admiral Evgen vitez pl. Chmelar je odlikovan s častnim znakom prvega razreda za vojno dekoracijo za zasluge za Rdeči križ.

V Črničah, ki so prav blizu fronte, vedno vztraja prebivalstvo, istotako v Batujah in Selu, kamor priletavajo italijanske granate. Italijani streljajo pogostoma na Rihemberg in tudi Vrtovin je bil že zadet od italijanskih izstrelkov.

Biglia še vedno straši po vojnih poročilih namesto lepega slovenskega krajevnega imena Bilje. Ako je Sv. Katarina tako srečna, da je Sveta in ne Santa, bi bile tudi Bilje lahko ostale Bilje. Sploh je vendar zadnji čas, da se rabijo povsodi slovenska krajevna imena za slovenske kraje! — Cadorna imenuje Vipavsko dolino Frigido po latinskem »Frigidus«, kakor so Rimljani imenovali Hubelj. Mrzlo je pač za Italijane po Vipavski dolini, na Krasu pa je bilo hudo, ker Cadorna označa Hudilog za »Boscomalov«.

Ustanovitev učnega tečaja in konvikta za slovenske begunce srednješolce v Kromeržu na Moravskem. C. kr. kranjska deželna vlada nam pošilja v priobčeno naslednjo notico: Na ukaz c. kr. ministrstva za notranje zadeve namerava c. kr. moravsko-krajevski ustanoviti v Kromeržu gimnazijski tečaj z uporabo učnega načrta za goriško državno gimnazijo s slovenskim učnim jezikom. Temu tečaju se ima priključiti konvikt, v katerega bi se moglo sprejeti kakih 100 gojencev. Ker večina prihodnjih obiskovalcev tega srednješolskega tečaja in pa večina gojencev v konviktu razen beguncev s Kranjske vsled svoje ubožnosti skoro gotovo uživa državno begunsko podporo, bo država sama trpela stroške za najemnine, opravo, kurjavo, razsvetljavo in čiščenje za poduk in za konvikt name njenih prostorov, stroške za učiteljsko, nadzorovalno in podrejeno osebje, nadalje pri srednješolcih z državno begunsko podporo tudi stroške za njihovo prehrano, obleko, obutev in zdraviljenje. Oni gojenci tega konvikta, ki so zadostno premožni, bodo morali plačati primerno, od c. kr. namestništva določeno pristojbino za kritje stroškov za prehrano, obleko, obutev, šolske knjige, zdraviljenje in pa zmerno šolnino, da se deloma krijejo stroški gimnazijskega tečaja in konvikta. Ta tečaj in konvikt sta namenjena slovenskim srednješolcem in sicer v prvi vrsti onim, ki bivajo na Nižjem Avstrijskem, na Štajerskem, na Češkem in Moravskem in že uživajo begunsko podporo, v drugi vrsti pa za premožnejše, v naštetih deželah se nahajajoče srednješolce in za srednješolce, ki prebivajo sedaj na Kranjskem in Primorskem. Prošnje za sprejem imajo dotični srednješolci, oziroma njihovi starši vložiti potom politične okrajne, oziroma policijske oblasti sedanjega bivališča. V prošnji je navesti, če dotični srednješolec uživa državno begunsko podporo, in se ima prošnji priložiti sedanja šolska spričavanja.

Io. Na podlagi tako opremljenih prošenj odloča c. kr. moravsko-krajevski namestništvo v Brnu o sprejemu. Med navedenima dvema kategorijama ubožnejših in premožnejših srednješolcev imajo oni prednost, ki se izkažejo z boljšimi spričevanji in oni, ki nimajo staršev, oziroma ne živijo pri svojih starših. Ako se sprejme srednješolec v kromerški konvikt, še ne sledi, da bi smeli njegovi svojci se ž njim preseliti v mesto Kromerž.

Nova hrvatska banka na Reki. Dne 3. novembra se je vršil ustanovni občni zbor »Združene prometne banke d. d.« na Reki. Začetna akcijska glavnica banke znaša 1.000.000 kron. Banka se bo bavila z vsemi bančnimi posli, imela pa bo tudi trgovski, spedijski in pomorski oddelek. Banka je ustanovljena s strani dalmatinskega združenja.

Smrt med begunci. V ljubljanski deželni bolnišnici je umrl gosp. Martin Štrukelj, gostilničar v Šempasu, star 64 let.

Kdo kaj vé? Begunka Roza Gorjanc išče svojega očeta, ki je do 8. septembra 1916 bival v Gorici, Via Formica št. 16. Kdor bi kaj vedel, naj blagovoli sporočiti Josipini Komac, Trst, Molino grande 40, I. n.

Družina Krainiger, bivajoča prej v Preserjih pri Komnu, se nahaja sedaj v begunskem taboru. Naslov: K. k. Lager - Barake Steinklamm, Post Rabenstein Nr. 3, Gross, Nied.-Österreich.

Dnevne vesti.

— **Gorke pozdrave s karpatskega bojnega polja** pošiljajo vsem prijateljem in znancem: četovodja Josip Geržetič, Divača; korporal Gustav Kraševac, Gorica; infanteristi: Ivan Žorž, Hrašče pri Vipavi; Karel Lešnjak, Št. Vid pri Cerknici; Ivan Telič, Žirovnica in Josip Strgar, Videm.

— **Iz ruskega vjetništva** se je oglašil Srečko Sajovic, sin inšpektorja južne železnice v Ljubljani gosp. Sajovica. Nahaja se v Gvozdarju, pošta postaja Romanov v Volynski guberniji. Z njim vred sta tam tudi prostovoljca Josip Marc in Barson.

— **Dalje se je oglašil korporal Josip Krautner,** ki se nahaja v Sibiriji. Naslov: Trojčki lager pri Taškentu, Sibirija.

— **Dvovinarski novci iz železa.**

»Wiener Zeitung« priobčuje naredbo finančnega ministrstva z dne 6. septembra 1916 glede kovanja in izdaje delnih novcev kronskega kova po 2 vinarja.

— **Prilijana zadeva beguncev iz sedmograškega vojnega ozemlja.** Vloge zaradi izgube prilijage beguncev iz sedmograškega (erdelskega) vojnega ozemlja se pošiljajo na ravnateljstvo državnih železnic na Dunaju (rešilna komisija) Dunaj XV., zahodni kolodvor, glavno poslopje. Take vloge imajo obsegi naslednje podatke: Ime stranke (prejemnika), domovinski kraj, sedanjí naslov, natančen popis blaga (način zavitka, zunanja znamenja, vsebina, perilni zaznamki, trgovine kupljenih) oblek, dokumenti, karakterističen predmet (vsebine), teža, dan oddaje, oddajna, prehodna in določena postaja, dan odhoda oddajni način (prilijaga, brzo-voznega blaga, tovor). Številka in datum prilijagene lista, oziroma brzo-voznega ali tovarnega lista, ali če ni odposlano, podatek, če je ročna prilijaga, ali begunsko blago, slednjič naznanilo, kje se je blago slednjič naznanilo, kje se je blago nazadnje videlo itd.

— **O premičninah avstrijskih domov se vrnivših podanikov.** Vloge zaradi izgub premičnin domov se vrnivših avstrijskih podanikov, se pošiljajo na ravnateljstvo c. kr. državnih železnic na Dunaju (rešilna komisija) Dunaj XV., zahodni kolodvor, glavno poslopje. Te vloge imajo obsegi: Ime in naslov stranke, natančen popis blaga (način zavitka, zunanja znamenja); vsebina (dokumenti, perilni zaznamki, trgovine oblek, karakteristični predmeti), teža, dan oddaje, potna smer, navedba postaje, na kateri se je videlo blago zadnjič itd.

— **Odredbe v varstvo orehovine.** Oreh spada vsled svojega sadu in posebno še vsled svojega izvrstnega lesa med najdragocenejša drevesa. Ker pa se vsled vojne mnogo orehovine potrebuje, ni pa temu nasproti nikakega uvoza, je nastala resna nevarnost, da se bo mnogo sekalo preko resnične potrebe in da se bode na ta način znatno zmanjšala domača množina tega drevesa. Iz tega vzroka je treba podvzeti potrebne varnostne odredbe, ki so tem nujnejše, ker je oreh, zlasti prva leta, zelo občutljiv, da ga je težko vzgojiti v večjem obsegu. Take varnostne odredbe ukazuje ministrska naredba z dne 10. oktobra 1916. Enostavno je

prepovedano sekanje zdrave in mlade orehovine, to je takega drevesa, ki ima v dopolni višini v obsegu manj kakor 200 cm. V času rasti, to je od 1. aprila do 15. oktobra pa je sekanje orehov sploh nedopustno. Za vsako posekano drevo je treba poskrbeti, da se zasaadi novo. Politična okrajna oblastva imajo strog nalog, da nadzorujejo vestno izpolnjevanje navedenih varnostnih odredb.

V Žužemperku je umrla gospa Neža Pehani, rojena Zupancič, v visoki starosti 89 let. Naše sožalje!

Vojaki v Impoljakem potoku so priredili pod vodstvom gosp. narednika Kelca v nedeljo, dne 22. oktobra t. l. v gostilnici pri Gospodariču na Logu veselico v korist sirotam v vojni padlih vojakov. Pri veselici se je nabralo 153 K 78 h prostovoljnih prispevkov. To vsoto je gosp. narednik Kelc razdelil med najrevnejše sirote tukajšnje občine. Podpisano županstvo izreka v ime nobdarovanih sirot tem potom vojakom in vsem, ki so pripomogli do tako lepega uspeha pri veselici, najtoplejšo zahvalo za njihovo požrtvovalnost. Vsa čast vrlim vojakom, ki med tem, ko izvršujejo svojo težavno službo, delujejo tudi na polju človekoljubnosti. — Županstvo Studenc, dne 3. novembra 1916. — Župan: Alojzij Janc.

Nesreča v Hrašniku. Vpokojeni rudar Miha Krajnc se je peljal pretekli teden iz Laškega trga v Hrašnik, da dvigne pokojnino. Ker je slep, je vzel seboj 15letnega nečaka Ivana, kateremu je v Zidanem-mostu naročil: Prihodnja postaja je Hrašnik, kadar se vlak ustavi, morava takoj izstopiti. Nesreča je hotela, da se vlak ni ustavil na postaji, temveč že pred tarčo. Oba Krajnc sta bila prepričana, da sta že v Hrašniku in sta naglo izstopila. V tem trenutku je pridrvel iz Hrašnika brzovlak, ki je starega Krajnc grozovito razmesaril, mlademu pa prizadel težke poškodbe. Truplo rudarja Krajnc so prenesli v mrtvašnico, njegovega nečaka pa so spravili v celjsko bolnišnico.

Razpis službenih mest za deželne dacarje na Štajerskem. Štajerski deželni odbor bo sprejel 45 paznikov in 110 vodij postaj in revizorjev za pobiranje užitinskega davka na meso, vino, mošt in sadjevec. — Prošnje se naj vlagajo najdalje do dne 10. novembra 1916 na »Štajerski deželni urad za pobiranje užitinskega davka v Gradcu, deželni dvorec«.

Drobne vesti s Štajerskega. Ptuj. Pred dnevi je stal na straži pred tukajšnjim vojaškim skladiščem vojak, kateremu se je omračil um v trenutku, ko je korakal mimo vojaški oddelek. Začel je klicati vojak na pomoč in streljati nanje. K sreči ni nikogar zadel. Nesrečneža so prepeljali v Gradec. — Fala nad Mariborom. Na delavca tukajšnje elektrarne Antona Žgonč je padlo več vreč, napolnjenih s cementom in ga tako zasulo, da so ga morali drugi delavci izvleči izpod vreč. Zadel je več težkih poškodb. — Št. 11 v Slov. goricah. Povođen je odnesla brod čez Muro pri »Murhofu« v Selnici. Radi tega je skoro docela zaprt promet čez Muro za občino Selnico in velike dele občine Ceršak in Št. Jakob. — 80 letnico svojega rojstva je praznoval v Celju bivši dolgoletni žalski nadučitelj gosp. Iv. Kocuvan. Pri te priliki je dobil od svojih bivših učencev in učenk obilo iskrenih čestitk. — V Marenbergu je umrl okrožni zdravnik Josip Appel, 70 let star.

»Svalčičarica Liza« Danes nastopi v Kino - Idealu prvič v tej seziji plesalka Olga Desmond v štiridejanski drami »Svalčičarica Liza«. Revno dekle sanja tragedijo, ki ji je svaričen zgled in jo obvaruje skušnjav, da ostane na pravi poti, ki jo privede do prave sreče ljubemu v naročje. Poleg lepega, iz resničnega življenja posnetega dejanja, imamo priliko, občudovati v tem filmu tudi plesalno umetnost Olge Desmond. V dopolnilo je še na sporedu troje-danjska veseloigra »Leon saperlotar« z Leonom Peukertom in Mici Parla v glavnih vlogah. Fina burka, ki ji je uspeh siguran, briljantna igra in okusna inscenacija. **Pa prvovrsten spored se predvaja samo do četrtna 9. novembra v Kino - Idealu.** Petek 10. novembra »Fakir v fraku«. Indijska legenda v štirih dejanjih. Sobota 11. do ponedeljka 13. novembra: »Homunculus« I. del. Umetno ustvarjeni človek. Drama v 6 dejanjih z Olaf Fönssom.

Poziv priče. Ženske, ki so bile navzoče pred 14. dnevi v Florjanski ulici, ko je neki fant eni ženski nogo podstavil, da je ta padla, blagovolijo se naj zgledati v Hrenovi ulici št. 14 pri gospe Walandt.

Izgubljena je bila v četrtek, dne 26. oktobra zvečer od Tešanske ceste, Rimsko obzidje (Mirja), blazov nje

kop do Sv. Jakoba mostu zlata zapopka z rubini in biseri. Pošten najditelj se prosi, da vrne izgubljeno zapopko proti nagradi Pot v Rožno dolino št. 30.

Izgubljen sem v nedeljo, dne 5. novembra od hotela Union do kavarne Ilirija 180 kron v črni denarnici, na enem kraju so bila nekakšna pisma. Pošten najditelj se prosi, da odda najdeno denarnico na Martinovi cesti št. 12 proti dobri nagradi.

Izgubljeno. Manšeta z zlatim gumbom je bila izgubljena v nedeljo popoldne proti večeru. Najditelj jo izvoli oddati v upravnistvu »Slov. Narod«.

Poziv! Prosim in pozivam one-ga gospoda, ki je najbrže pomotoma ali v šali v hotelu »Union« na Vseh svetnikov dan vzel seboj mojo suk-njo in klobuk, da vrne oboje na isto mesto. Slačajno je gospod znan in ga zaenkrat nečem sodno preganjati, ker sem prepričan, da vrne pomoto-ma vzeto. Čakal bom tri dni. — I. W.

Aprovizacija.

+ **Stadkor.** Za sladkor so velike težave. Ne samo, da je jako drag, dostikrat ga sploh ni dobiti. Fabrikantje se izgovarjajo, da ne morejo dobiti dovolj sladkorne repe in da vsled tega svojih tovarn ne morejo popolnoma izkoristiti. A bilance različnih cukarnik kažejo, da tovarnarji v zvezi pomanjkanju sladkorne repe prav sijajno izhajajo. Največje podjetje za izdelovanje sladkorja je delniška družba Schoeller & Komp., kajti z njo je združenih mnogo tovarn. V poročilu za leto 1915. pravi ta družba, da je imela premalo sladkorne repe na razpolaganje in še ta, ki jo je imela, je bila precej slaba. A kako se je to pokazalo pri dobičku. Letu 1913/14 je ta družba imela čistega dobička 3.241.900 kron, leta 1914/15 že 3.654.140 K v, najhujšem letu 1915/16 pa 5.255.135 kron. Dobitek je torej mogočno narasel, dasi je tovarna manj sladkorja izdelala. Letu 1913/14 je izdalo to podjetje 758.938 metriskih stotov sladkorja, leta 1914/15 le 537.561 metriskih stotov, leta 1915/16 pa 420.000 metriskih stotov. Izdelovanje sladkorja se je torej skrčilo za 45 odstotkov, a dasi je bilo blaga za 45 odstotkov manj, je podjetje z njim vendar napravilo za 62 odstotkov več dobička, kakor v zadnjem mirovnem letu!

+ **Spravljanje nadomestil za krmo in stello.** V smislu izjave c. in kr. 5. armadnega poveljstva je pričakovati velikih težkoč in tudi zamud v dovažanju krme in stelle, ki se potrebuje za armado, to pa vsled tega, ker se mora dovažati izključno iz zaledja in ker se je isto tudi lani opazalo. Vzpričo teh okoliščin je moralo 5. armadno poveljstvo (odd. Q.) že sedaj vse potrebno ukreniti, da se bo v bližajoči se zimi uporabilo vsa nadomestila za krmo in stello, kar jih je le mogoče dobiti na Kranjskem. Podrejenim poveljstvom, četam, zavodom in posestvenim častnikom se je naročilo, da čim prej prično z dobavljanjem, oziroma spravljanjem koruznice in piriše za krmo ter praprotjo, resjem in drugim šavjem za stello; seveda je treba pri tem paziti na to, da se gozdne in druge kulture ne okvarijo. Okrajnim glavarstvom in mestnemu magistratu je naročeno, da podpirajo tozadevna stremeljenja vojaških organov ter tudi sama podvzamejo take akcije. Prebivalstvo naj se po končani jesenski posetvi vzpodbuja, da začne spravljanje označena nadomestila za krmo in stello ter jih izroči proti odškodnini vojaški upravi. Za metriski stot koruznine ali piriše se plačuje 4 krone; za dovoz pod 5 km 1 K, nad 5 km pa 2 kroni. Voziti bi jih bilo na postaje, kjer so vojaške formacije in sicer samo iz krajev, ki so manj kakor 10 km oddaljeni od železniške postaje. Ta nadomestila je treba, ker se prevažajo po železnici, pravilno stisniti in če to ni mogoče, pa vsaj v otepe zvezati. V prvem slučaju znaša odškodnina 1 K, v drugem pa 50 v za metriski stot. Če je najmanj en vagon take krme ali stelle skupaj in se nobeni vojaški formaciji ne more izročiti, tedaj naj dotično županstvo obvesti intendanco 5. armadnega poveljstva, vojna pošta 508, ki bo vse potrebno odredila glede prevoza tega blaga. Spravljanje in zbiranje nadomestil za krmo in stello je stvar poveljstev, čet in zavodov za pokrite lastne potrebščine. Posestniki, ki imajo več stelle, kakor jo sami potrebujejo, pa naj jo proti odškodnini prepuste vojaški upravi. Pri tem bi prišla v prvi vrsti praprot v poštev. Odškodnina se določa od slučaja do slučaja. Tudi državnim in zasebnim gozdarskim uradom kakor tudi lastnikom gozdov je položiti na srce, da dovolijo spravljanje stelle po svojih gozdovih, seveda brez poškodovanja nasadov itd. Stella se sme gra-

biti samo z dovoljenjem lastnikovim in samo na tistem prostoru, ki je bil za to izrecno določen, pri čemer je posebno paziti na mlade gozdne nasade in slične naprave.

Razne stvari.

* **Pilnarna** je zletela v zrak v mestu Dessau na Nemškem. Eksplozija je bila tako silna, da je iz nekaterih sosednih hiš odnesla strehe in seveda pobila vse šipe. Na srečo sta bili ranjeni samo dve osebi.

* **50 vinarjev** za eno jajce. Na dunajskem trgu je zavladovala nekaka anarhija. Uradno določene najvišje cene, namreč 30 vin, za gališka jajca in 40 vin, za ogrska jajca, ne veljajo nič. Povsod so zahtevali za eno jajce 50 vinarjev!

* **Angleški listi** na Nemškem. V angleških časopisih je bila prijavljena vest, da je vlada na Nemškem prepovedala vse angleške časopise. Na to je bila izdana uradna izjava, da na Nemškem ni prepovedan noben angleški časopis in da lahko vsak Nemec dobiva katerekoli hoče inozemske liste.

* **Srbski dijaki** v vojni. Kakor javlja »Kölnische Zeitung« po poročilu srbskega konzulata v Odesi, je padlo od 2000 slušateljev belgrajske univerze na bojišču 1300 dijakov. Med Srbi, ki so dospeli na Krf, da jih uvrste v srbske prostovoljske zbore, se nahajajo člani ministrstva, vseučiliški profesorji in druge odlične osebe. Vsi bodo odšli na fronto.

* **To je rodovitnost!** Italijanski zdravnik Dissantis poroča o zakonski dvojici, ki živi v vasi Pagano v Italiji. Zdjale 40 let stara žena je porodila že — 56 otrok. Porodila je večkrat trojčke in enkrat kar šest otročičev. Razen prve hčere so vsi pomrli, precej mnogo jih je pa prišlo že mrtvih na svet. Edina hči je šla v samostan, iz strahu, da bi sicer imela enako usodo, kakor njena mati.

* **Sleparsko oproščenje od vojaške službe.** Od 9. oktobra do sobote je trajala v Hvakovu obravnava zaradi velikih sleparij, ki so bile vpriporjene, da je bila cela vrsta ljudi oproščenih od vojaške službe, dasi so zanj popolnoma sposobni. Glavni obtoženec Leon Leib Rieser je bil obsojen na 19 let, drugi obtoženci pa na 18, 15, 14, 11, 10 in 8 let ter dva do 8 mesecev.

* **Roparij v ženski obleki.** Blizu mesta Interburg na Pruskem se je zgodil romantičen zločin. Trgovca Genzer se je precej pozno zvečer pripeljal z lastnim vozom domov. Medtem, ko je izpregel konje, so ga obstopile tri ženske. Še predno je stulil, da mu kaj hočejo, so mu ženske vrgle vrečo čez glavo, ga vrgle ob tla in mu vzele denarnico, v kateri je bilo 1200 mark, potem pa brez sledu izginile. Seveda so bili to roparij, ki so oblekli ženske obleke, da so se mogle napadencu brezskrbno približati in po izvršenem ropu laglje izginiti.

* **Volitev predsednika v Združenih državah.** Po ustavi iz leta 1787, volijo v Združenih državah 7. nov. predsednika in podpredsednika. Volijo ga zastopniki vseh držav, ki so bili nalašč za to izvoljeni. Vsaka država ima število svojih poslancev in senatorjev primerno mnogo zastopnikov, a med zastopniki ne sme biti nobenega poslanca ali senatorja in nobenega državnega uradnika. Volilci volijo v vsaki državi posebe in pošljejo potem volilni akt prezidentu senata. Ta odpre v navzočnosti vseh senatorjev in poslancev volilne akte in naznani potem izid volitve. Novi predsednik prevzame vladno 4. marca 1917. Ustava določa, da mora biti predsednik rojen kot državljani Združenih držav in vsaj 35 let star. Prezident dobiva letne plače 75.000 dolarjev, to je 375.000 kron. Prvi prezident je bil izvoljen leta 1789. Od tedaj je 27 različnih osebnosti zavzemalo predsedniško mesto z Združenih državah. Trije prezidenti, Lincoln, Garfield in Mac Kinley so bili v času svojega predsedstva umorjeni, dva, Jackson in Roosevelt sta bila pri atentatih na nju ranjena. Svoj čas je bil v ameriškem parlamentu podan predlog, naj se da prezidentu naslov »ekscelencia« ali »visokost«, a predlog je bil z veliko večino odklonjen in prezidentu, ki ima večjo moč kakor marsikak kralj, se reče samo »gospod prezident«.

Gospodarstvo.

— **Ljubljanska kreditna banka.** V mesecu oktobru vložilo se je na tekoči račun in na knjižice 4.452.022 K 27 v, dvignilo pa 4.827.495 K 78 v. — Stanje vlog koncem oktobra 26.523.191 K 82 vinarjev.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnica in tisk »Narodne tiskarne«.

Umri so v Ljubljani:

Dne 4. novembra: Roberto Andreoli, laški pešec 118 pešpolka, vojni vjetnik, v rezervni konvedski bolnici.

Dne 5. novembra: Ivan Benčič, predmojster, v rezervni vojaški bolnici v Marjanišču.

Dne 7. novembra: Josip Skrabar, zidarjev sin, 1 uro, Damska cesta 35.

V deželni bolnišnici:

Dne 2. novembra: Martin Štrukelj, gostilničar in posestnik, begunc, 64 let.

Dne 3. nov.: Anton Dremelj, ubožec 78 let

Najugodnejši dar vojakom na bojišču.

Išči pravo pisalnega stroja

dnevno za malo časa.

Ponudbe v nemškem jeziku na uprav. »Slov. Narod« pod »Najno 3600«. 3600

Išči se stanovanje

z eno ali dvema sobama in kuhinjo za 1. februar 1917. 3611

Alojz Novina, Kladska ulica št. 3, priljubljeno.

100 kron nagrade

onemu, ki mi preskrbi za 1. februar stanovanje z 2-3 sobami in kuhinjo. 3606

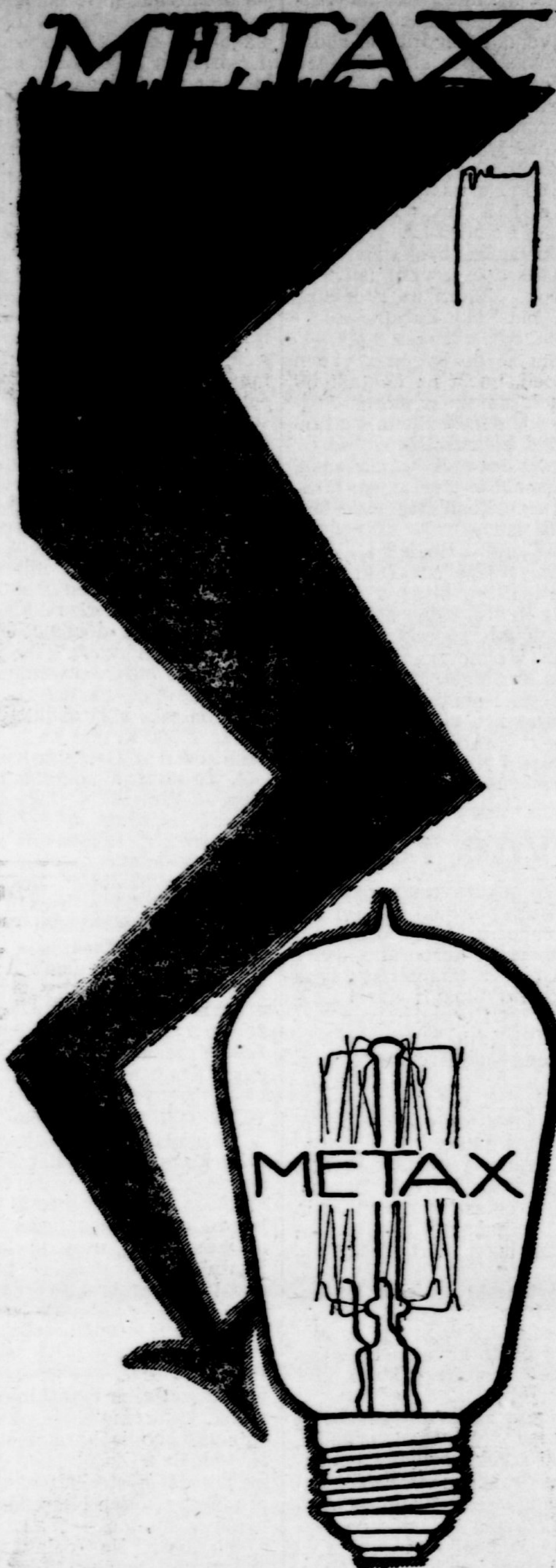
Kdo, pove upravo. »Slov. Nar.«

Prodaja se velik :: gostilniški salon ::

kateri meri v dolžini 13 m 50 cm in na širino 11 m 50 cm ter se lahko tudi razdeli na dva dela. 3608

Poišče se na Karloviški cesti št. 30, Ivan Vrtačnik.

Istotam se odda lokal s stanovanjem za trgovino na Tržaški cesti 19.

:: Trgovski sotrudnik ::

vojaščine prost, se takoj sprejme.

Ponudbe v nemškem jeziku na trdiko Henrik Kenda v Ljubljani. 3630

Ivan Gričar

Šelenburgova ulica šte. 3.

Zaloga izgotovljenih oblek

za

2935

:: gospode in dečke. ::

Punk v stenografiji

daje gospodinja. Namit se v kratkem času postektno. 3605

Naslov pove uprav. »Slov. Narod«. 3605

Izrjen učitelj kitare

se išče. 3603

Ponudbe z zahtevo plače za eno uro pod »Izveščen 3603« na upr. »Slov. Nar.«

Dijak - sedmošolec

iz boljše hiše, želi premeniti stanovanje.

Ponudbe pod »dijak 3603« na uprav. »Slov. Narod«. 3609

Stanovanje.

Mirna stranka brez otrok išče stanovanje za 1. februar obstoječe z 2 malimi ali z 1 večjo sobo in kuhinjo v mestu ali izven mesta. — Cenjene ponudbe naj se pošiljajo uprav. »Slov. Nar.« pod »Mirna stranka L. N. 1917/3591«. 3591

Stenografa

(kandidata), ki razume mali koncept in manipulacije išče notar Baš v Celju. 3594

Zamaške

nove in stare, kupi vsake množino trvdka »Ljubljanska industrija prebkih zamaškov JELAČIN & Ko. Ljubljana. 2925

Važno za ljudi, ki imajo sorodnike v Ameriki!

Kdor hoče stopiti s svojimi sorodniki v Ameriki v dotiko radi denarnih podpor in pisem, naj napiše kratko pismo v nemškem jeziku, tiče se samo rodinskih razmer, ki ne sme obsegati nič političnega ali kar vojno zadeva. Naslov svojih sorodnikov naj napiše na kuverto, v drugo kuverto naj vtakne svoje pismo in nanjo napiše natančen naslov in ime odposiljatelja ter vse kup odpošlje na sledečo addresso: Henry C. Zaro, bankir per Adresse Dresdener Bank, Berlin, W. 8. 3381

Pri pomanjkanju mleka!

Sladni čaj znamka Sladin

je najbolj zdrava in tudi najcenejša

hrana za dojenčke.

S Sladinom se s lahko odpora pomanjkanje mleka in sladkorja, pri svoji uporabi se namreč prihrani dve tretjini mleka in ena tretjina sladkorja. — Od mnogih priznanj in sumpov ene svoje Rine pl. Truharjev, izkazujemo seveda v Gradcu: Ljubljani vsaki! Močan Ti sporočiti, da dajemo Elsinemu majemu Sladin (sladni čaj) in da se lahko enarje, vseh česar se Sladin lahko najtopleje priporoča. Dobi se pri lekarnarju Truharjevu v Ljubljani znanen rolovski. Glavne saloge: Na Dnja v Ljubljani Truharjev: Schönerbrennstrasse 100, Inselstrasse 25, Kadetzkyplatz 4; v Gradcu: Schönerbrennstrasse 4. 2449

Orehov les : kostanjev les

v deblih

v polenih in deblih

kupim vsako vagonko množino po najvišji dnevni ceni J. Pogačnik, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 13.

A. ŠARC

(lastnica Jadviga Sarc)

Ljubljana, Selenburgova ulica šte. 5.

Posteljno
životno
namizno

PERILO

Cene zmerne.

Solidno delo.

Specialni oddelek za nevestine opreme.

Perile za gospode po meri. 1703

Modni salon

odprto skladišče nasproti šte. 7

Ljubljana,

Židovska ulica št. 8

Marija Götzl

odprto skladišče nasproti šte. 7

prilagodila cenjenim damam in gospoam svojo bogato izbero najkakovostnejše nakitenih klobukov, vedno novih dunajskih modelov, prasnih oblik prvostvornih tovarn in najmodernejšega nakita.

Velika izbira v velour klobukih.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Zunanja naročila obratno pošte.

Priznana najvišje cene!

Popravila po želji.